

FlevoLAB

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 600.000

Over de instelling

Stichting StrandLAB Almere is de penvoerder van een nieuw netwerk van vijf culturele instellingen uit Flevoland: Suburbia, Vis à vis, BonteHond, 2 Turven Hoog en StrandLAB. Tezamen hebben zij onder de noemer FlevoLAB een nieuw laboratorium opgericht voor artistiek onderzoek en ontwikkeling van talent. FlevoLAB zal ontwikkeltrajecten aanbieden aan artistieke makers en zakelijk leiders die zich verhouden tot identiteitsvraagstukken in relatie tot hun directe leefomgeving. FlevoLAB stelt zich ten doel nieuw artistiek talent tot ontwikkeling te brengen, en hierbij actief het publiek in de regio te betrekken. Deze nieuwe culturele infrastructuur moet zo het provinciale weefsel versterken.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.44 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting StrandLAB Almere geen subsidie toe te kennen.

De gedeelde ambities van de vijf instellingen om gezamenlijk een buitenlaboratorium in de kunst te vormen, passen goed bij het profiel van deze stedelijke regio. Maar omdat de onderlinge samenwerking op het gebied van talentontwikkeling nog in de kinderschoenen staat, is de raad huiverig om dit nieuwgevormde netwerk meteen tot de BIS toe te laten. Daarnaast is de raad van mening dat het welslagen van dit netwerk wordt bemoeilijkt door de geringe onderliggende infrastructuur van podia en presentatieplekken in de provincie. Ten slotte vindt de raad de ingediende begroting niet transparant en zijn de getoonde ambities op het gebied van de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie bescheiden en weinig concreet.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Dit samenwerkingsverband is recent opgericht, maar de deelnemende instellingen zijn al langer actief. BonteHond is een producent van jeugdtheater die zich in de afgelopen vijftien jaar heeft gespecialiseerd in publiekswerk en multidisciplinaire projecten. Vis à vis maakt sinds 2010 grootscheepse theaterspektakels in de open lucht voor een breed publiek. 2

Turven Hoog is een jaarlijks festival voor de allerkleinsten met aanbod op het gebied van beeldende kunst, performance, muziek, dans en theater. Theatergroep Suburbia produceert geëngageerde theatervoorstellingen voor de schouwburg en op locatie. Het StrandLAB ten slotte is in 2018 opgericht als broedplaats voor beeldend kunstenaars en studenten van design-, architectuur- en kunstopleidingen uit de regio.

Op basis van de getoonde kwaliteit van met name de vier podiumkunstinstanties heeft de raad vertrouwen in de artistieke invulling van deze ontwikkelinstelling. Wel maakt hij een voorbehoud bij het multidisciplinaire karakter van het netwerk. De expertise van FlevoLAB lijkt in eerste instantie vooral bij (jeugd)podiumkunsten te liggen.

De ontwikkeltrajecten die het netwerk wil aanbieden, zullen per maker verschillen. FlevoLAB werkt vraaggericht. In overleg met de makers en een programmaraad, waarin de artistieke of zakelijk leiders van de vijf partners zitting hebben, wordt gekozen voor een aanpak en wijze van begeleiding. Doel is het ontwikkelen van een beroepspraktijk als maker, hetzij als autonome kunstenaar, hetzij binnen een van de deelnemende organisaties. Aspirant-deelnemers komen van de kunstvakopleidingen of zijn autodidact. Selectie vindt plaats door de professionals verbonden aan de FlevoLAB-partners. Behalve voor een artistiek ontwikkelspoor, kunnen makers ook kiezen voor een zakelijk spoor, onder de vleugels van een zakelijk leider. De raad heeft fiducia in deze op maatwerk gestoelde ontwikkeltrajecten. De focus op de menselijke identiteit in relatie tot de eigen leefomgeving is maatschappelijk relevant en past goed bij deze regio, waar nieuwe bewoners op zoek moeten naar manieren van samenleven op een kunstmatig stuk land.

De deelnemende partners zijn op dit moment allemaal in Almere gevestigd, feitelijk een onderdeel van de Metropoolregio Amsterdam. Gecombineerd met de beperkte culturele infrastructuur in Flevoland, zal dit de zichtbaarheid in de rest van de provincie niet ten goede komen, ook omdat het niet voor alle vijf de instellingen usance is om kunst op locatie te maken.

Vernieuwing

Het netwerk presenteert zich als levende, beweeglijke instelling, die van vorm kan veranderen en nieuwe verbanden kan aangaan, binnen het sociale domein of het bedrijfsleven. Voor 2022 wil het netwerk zich bijvoorbeeld verbinden met De Floriade en de Flevocampus. Met deze fluïde identiteit is FlevoLAB in staat zich continu te vernieuwen en in te spelen op actuele behoeften vanuit de sector.

Als nieuw netwerk biedt FlevoLAB kansen op innovatie, zowel in de regio als binnen de cultuursector als geheel. Toch is de raad van oordeel dat er op dit moment nog geen sprake is van evidente chemie tussen de instellingen. Het geheel is bij dit initiatief nog niet meer dan de som der delen. Of de samenwerking vruchtbaar zal blijken, is vooralsnog ongewis. Een stap naar de BIS komt nu te vroeg.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Vooralsnog is de financiering van StrandLAB geheel afhankelijk van subsidie, maar de instelling streeft naar een gezonde mix van private en publieke inkomstenbronnen. De vijf partners in het netwerk nemen de overheadkosten voor het platform op in hun eigen begrotingen. De subsidie voor het platform vloeit dus rechtstreeks naar de makers, de ontwikkeltrajecten en de begeleiders. Ook eventuele risico's worden gespreid over het netwerk. De partners zullen deze werkwijze regelmatig evalueren om tijdig aanpassingen te kunnen doen als dat nodig is. De verschillende partners hanteren uiteenlopende cao's, 2 Turven Hoog werkt zonder cao. FlevoLAB is nog doende een passende cao te vinden om de honorering van de makers en hun begeleiders te bepalen. Op dit moment zijn er dus ook nog geen afspraken over andere arbeidsvoorwaarden, zoals arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, pensioenen, vakantiegelden en sociale lasten. Voor het ramen van personeelskosten is de instelling uitgegaan van tarieven die ruimschoots binnen de normen van *fair pay* vallen. Bij de beloning van zzp'ers worden hun onkosten verdisconteerd. In de aanvraag wordt niet toegelicht of overwerk wordt uitbetaald en of er loonindexering plaatsvindt. In de begroting wordt afwisselend het perspectief van StrandLAB, FlevoLAB en de netwerkpartners gekozen. Dit geldt voor het overzicht van baten en lasten, en voor het prestatie-overzicht. De raad vindt de begroting daardoor onvoldoende transparant.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Op het gebied van educatie brengen de verschillende partners in het netwerk ieder hun eigen expertise in. 2 Turven Hoog en BonteHond hebben educatieprogramma's voor de kinderopvang en het basis- en voortgezet onderwijs. De educatieve activiteiten van StrandLAB zijn meer gericht op het kunstvakonderwijs. Bij Vis à vis kunnen jeugdige talenten op een laagdrempelige manier hun eerste podiumervaring opdoen in het theaterrestaurant. Hier bewijst het kersverse netwerk in de ogen van de raad haar waarde als schakel in het culturele veld. Hetzelfde kan gezegd worden over de participatie-activiteiten. De instellingen in het netwerk profileren zich op uiteenlopende wijze als het gaat om het vinden en actief bij de kunst betrekken van nieuwe publieksgroepen. Zo heeft Vis à vis de handen ineen geslagen met Mezrab, een podium voor interdisciplinaire kunstvormen, om in het theaterrestaurant op zoek te gaan naar verhalen uit de buurt. Suburbia doet iets dergelijks met het project 'In de buurt', waarin makers vier maanden lang te gast zijn in een straat in Almere. De raad vindt dit mooie projecten, waarmee een divers publiek uit de regio wordt bereikt, die uit zichzelf niet zo snel een theater zouden binnen stappen. Maar als de kunst in cocreatie met bewoners tot stand komt, zal de

weg naar het theater gemakkelijker worden gevonden. Als jonge makers in de ontwikkeltrajecten met dit soort participatieprojecten aan de slag gaan, snijdt het mes aan twee kanten.

Geografische spreiding

Het FlevoLAB is vooral geworteld in Almere, waar ook de vijf partners gevestigd zijn. De rest van Flevoland komt er nog bekaaid vanaf, al is het de bedoeling dat een deel van de talentontwikkeling zich buiten en op locatie afspeelt. De raad juicht het initiatief tot samenwerking binnen de eigen regio toe, maar meent dat de samenwerkende partners onevenwichtig over de regio zijn verdeeld.

FlevoLAB wil uitgroeien tot een speler van nationaal en zelfs internationaal formaat. De instelling zoekt daartoe samenwerking met omliggende regio's als Utrecht en Zwolle. De raad meent dat FlevoLAB eerst werk moet maken van versterking van de regionale worteling.

Toepassing Fair Practice Code

De vijf partners die participeren in FlevoLAB onderschrijven de Fair Practice Code. Toch past niet iedereen deze op dezelfde manier toe. Wat betreft de honorering hanteren de instellingen bijvoorbeeld verschillende cao's en sommige zelfs in het geheel geen cao (zie 'Gezonde bedrijfsvoering en eerlijke beloning').

De partners willen de komende vier jaar gebruiken om met elkaar in gesprek te gaan over de code, zodat zij voldoende bewust worden van de code en de toepassing ervan. De raad vindt dit een weinig ambitieus tijdpad.

Toepassing Governance Code Cultuur

De partners in het netwerk hanteren het raad-van-toezichtmodel, op Suburbia na, dat een bestuur heeft. Het netwerk zelf zal bestuurd gaan worden door een stuurgroep, waarin de directeuren van de verschillende partners zitting nemen. Deze stuurgroep komt minimaal een maal per jaar bijeen.

De inhoudelijke afstemming van de partners gebeurt in een programmaraad, die minimaal driemaal per jaar bij elkaar komt. Hierin hebben de artistiek en zakelijk leiders van de partners zitting. Hoe de verhouding tussen programmaraad en stuurgroep precies komt te liggen, is nu nog niet tot in detail uitgewerkt. De instelling wil de komende jaren op een organische manier, werkendeweg uitvinden hoe het netwerk optimaal functioneert en wordt bestuurd. De raad kan zich vinden in zo'n stapsgewijze inkadering.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

FlevoLAB onderschrijft de code Diversiteit en Inclusie en streeft ernaar deze toe te passen, zowel op het gebied van programmering, publiek als personeel. Vanwege de samenstelling van de bevolking in deze regio liggen

er kansen voor de verbreding van het publiek. De stappen die FlevoLAB formuleert zijn in de ogen van de raad nog bescheiden. Ze beperkt zich vooralsnog tot het uitspreken van de intentie diverse makers te gaan benaderen, zodat een diverser publiek zich uitgenodigd gaat voelen. Ook mensen met een fysieke beperking zijn welkom. Voor blinde theaterbezoekers werkt FlevoLAB samen met de stichting Komt 't zien. Zoals bij de andere twee codes, zegt de instelling ook hier toe de komende vier jaar de voortgang in diversiteit te zullen evalueren binnen het netwerk. De raad mist een concreet plan om binnen de komende periode aan de code te voldoen.